

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum solus Deus sit orandus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

morandum Deum, vt declaratum est. Et sic orando offerimus, & sacrificamus mentem Deo: sicut genu stectendo genua offerimus, & sacrificamus Deo ipsis ad Dei honorem vtendo. Et hoc est, quod author intendit in litera in response ad tertium.

¶ Super quest. octuagesime tertie articulum quartum.

IN articulo quarto dubium occurrit circa rationem in litera redditam, quare solus Deus debet orari: quia scilicet omnes orationes nostrae ordinari debent ad gratiam, & gloriam consequendam, qua solus Deus dat. Dupliciter namque defecere videtur, primo in veritate assumpti: quia multa licite potest homo desiderare, & facere absque ordine ad consecutionem gloriae, vt patet de desiderijs, & operibus communitatum corporaliu, salutis patriae, honoris parentis, & huiusmodi apud constitutos in mortali peccato, & infideles, &c. Quicquid autem potest desiderari licite, potest quoque licite in oratione peti. Secundo, in illatione: quoniam dato quod finis omnium orationum sit gloria a solo Deo donabilis, multa tamen quae sunt media ad talem finem, effici possunt ab alijs a Deo, ut patet de instructione, custodia, & alijs huiusmodi.

Art. 1. huius q. 2.

4. di. 15. q. 4. art. 1. q. 1. & di. 18. q. 1. art. 1. q. 1. ad 2. * Art. prac.

Ca. 13. 15. & 16. tom. 4.

¶ Ad hoc dicitur, quod ratio verum, per se loquendo de oratione fidelium ad cuius euidenciam scitur, quod oratio tripliciter inuenitur, scilicet ordinata, inordinata priuatiue, & inordinata contrarie. Oratio ordinata est sola illa, quae ordinatur ad supremum omnium appetibilem, quod beatitudo aeterna est. Et ratio est, quia primum in vnoquoque ordine est causa omnium, quae sunt post. Ac per hoc supremum appetibilem est causa finalis omnium appetibilium: & propterea omnes petitiones debent ordinari ad talem finem. Et quia orationes fidelium a religione, & fide procedunt, ordinatae ad supremum supernaturalem finem, quem respiciunt proportionabiliter: ideo verum est per se loquendo, quod omnes orationes fidelium ordinantur ad gloriam aeternam: & de his loquitur litera. Oratio vero inordinata priuatiue, est quae caret ordine ad finem vltimum charitatis, vt cum quis in peccato mortali orat pro sanitate corporis, nihil curans an expediat ad vitam aeternam, an contrarietur eidem. Et huiusmodi orationum habitum intentum quandoque est maximum malum: & sunt communes secundum genus suum fidelibus, & infidelibus. Nec mentur orationes dici simpliciter: quia nec sunt simpliciter actus

aut potentias animae intellectus? alior est, & voluntati propinquior: Et ideo post deuotionem, quae pertinet ad ipsam voluntatem, oratio, quae pertinet ad partem intellectus nam, est praecipua inter actus religionis, per quam religio intellectum hominis mouet in Deum.

AD SECUNDVM dicendum, quod non solum petere quae desideramus, sed etiam recte aliquid desiderare sub praecipio cadit: sed desiderare quidem cadit sub praecipio charitatis, petere autem sub praecipio religionis: quod quod quidem praecipium ponitur Math. 7. vbi dicitur. Petite, & accipietis.

AD TERTIVM dicendum, quod oratio tradit homo mentem suam Deo, quam ei per reuerentiam subiicit, & quodam modo praesentat, vt patet ex autoritate Dionysij prius inducta. Et ideo sicut mens humana praeminet exterioribus, & corporalibus membris, vel exterioribus rebus, quae ad Dei seruitium applicantur, ita etiam oratio praeminet alijs actibus religionis.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum solus Deus debeat orari.

AD QVARTVM sic proceditur. Vt, quod solus Deus debeat orari. Oratio. n. est actus religionis, vt dictum est: sed solus Deus est religione colendus: ergo solus Deus est orandus.

¶ 2. Praet. Frustra porrigitur oratio ad eum, qui orationem non cognoscit: sed solius Dei est orationem cognoscere, tum quia plerumque oratio magis agit in inferiori actu, quem solus Deus cognoscit, quae voce secundum illud, quod Apostolus dicit 1. ad Corinth. 14. Orabo spiritu, orabo & mente: tum etiam quia vt Aug. dicit in lib. de cura pro

religionis, utpote ad ipsius ordinem non tantum inordinata contrarietur, est petio habens finem aeternum, ut orare pro uiuifica, vel pro orationibus: sed exactiones sunt & littera aeternae sunt, tantum loquitur. Illatio quoque est in mortuis agenda, Nesciunt mortui etiam sancti, quid agant uiui, etiam eorum filii, ergo oratio non est nisi Deo porrigenda.

¶ 3. Praet. Si aliquibus sanctis orationem porrigimus, non est nisi in quantum sunt Deo coniuncti: sed quidam in hoc mundo uiuunt, uel in purgatorio etiam existentes, sunt multum Deo coniuncti per gratiam, ad eos autem non porrigitur oratio, ergo nec ad sanctos, qui sunt in paradiso, debemus orationem porrigere.

SED CONTRA est, quod dicit Iob, Voca, si est, qui tibi respondeat, & ad aliquem sanctorum conuertere.

RESPON. Dicendum, quod oratio porrigitur alicui dupliciter. Vno modo, quasi per ipsum impleta: alio modo, sicut per ipsum impetranda. Primo quidem modo, sicut Deo oratione porrigimus, quia omnes orationes nostrae ordinari debent ad gratiam, & gloriam consequendam, quae solus Deus dat, sicut illud Psal. 83. Gratiam, & gloriam dabit Dominus. Sed secundo modo, orationem porrigimus sanctis angelis, & hominibus, non ut per eos Deum nostras petitiones cognoscat, sed ut eorum precibus, & meritis orationes nostrae fortius effectum.

Et ideo dicitur Apoc. 8. quod ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorum de manu angelorum coram Deo. Et hoc etiam patet ex ipso modo, quo Ecclesia utitur in orando. Nam a sancta Trinitate petimus, ut nostri miseretur: ab angelis autem sanctis quibuscumque petimus, ut orent pro nobis.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod illi soli impendimus orationem religionis cultum, a quo querimus obtinere quod oramus, quia in hoc protestamur eum bonorum nostrorum autorem, non autem eis, quos requirimus quasi interpellatores nostros apud Deum.

Rum decet, quod cognoscat petitiones nostras, quenter primo modo uideant in Verbo excellentia est. Et hoc est in suo modo interpellandi sanctos, cum illi ora pro nobis. Nisi enim praesupponeatur, quod Deo fruuntur, orationes nostras, quae uelaret orationes nostras, & sic per orationem hi uidentur haec Ecclesiae auctoritas, quae propter quod sic esse credo. Cum qua uel luminacionibus cognoscat quid cum illis aut quid simpliciter orandum pro eis, ut uident ipsa Verbi uisione. An autem hoc aut quomodo implendi sit, & an Deo hoc

do modo dicunt. Et propterea ecclesia Deum rogat, ut faciat sanctos orare pro nobis dicēs. Tribue quæsumus Domine omnes sanctos tuos regere pro nobis orare. Nam vidēs sancti orationes non, nesciunt si orantur est Deus sim piter pro illa petitione, ut dicitur est.

noce, vel corde, & iō petitiones, quas ad eos dirigimus, Deo manifestante cognoscunt.

AD TERTIUM Dicendum, quod illi, qui sunt in hoc mundo, aut in purgatorio, nondum fruuntur visione Verbi, ut possint cognoscere ea, que nos cogitamus, vel dicimus. Et ideo eorum suffragia non imploramus orando, sed a uiuis petim⁹ colloquēdo.

ARTICVLVS V.

Vtrum in oratione debeamus aliquid determinate a Deo petere.

AD QUINTUM sic procedit. Videtur, quod in oratione nihil determinate a Deo petere debeamus. Quia, ut Damasc. dicit. Oratio, est petitio decenti a Deo. Vnde inefficax est oratio, per quam petitur id, quod non expedit, secundum illud Iac. 4. Petitis, & non accipitis, eo quod male petatis. sed sicut dicit Rom. Quid oremus, sicut oportet, nescimus. ergo non debemus aliquid orando determinate petere.

¶ 2 Præt. Quæcumque aliquid determinate ab alio petit, nititur uoluntatem ipsius inclinare ad faciendum id, quod ipse uult. non autem hoc scdere debemus ut Deus uelit quod nos uolumus, sed magis ut nos uelimus, quod ipse uult, ut dicit glo. super illud Psal. 32. Exultate iusti in Domino: ergo non debemus aliquid determinate a Deo in oratione petere.

¶ 3 Præt. Mala a Deo petenda non sunt, ad bona autem Deus nos inuitat: frustra autem ab aliquo petitur, ad quod accipiendum inuitatur: ergo non est determinate aliquid a Deo in oratione petendum.

SED CONTRA est, quod Dominus Matt. 8. & Lii. docuit discipulos determinate petere ea, quæ continentur in petitionibus orationis dominicæ.

RESPON. Dicendum, quod sicut M. Valerius refert, Socrates nihil ultra petendum a diis immortalibus arbitrabatur, quam ut hona tribuerent, quia hi demum scirent, quid unicuique esset utile: nos autem per unque id uotis expetimus, quod non impetrassemus melius foret. Quæ quidem sententia aequaliter uera est, quantum ad illa quæ possunt malum euentum habere, quibus etiam homo potest male, & bene uti: sic diuitiæ, quæ, ut ibidem dicitur, multis exitio fuerunt, honores etiam complures pessum dederunt: regna, quorum exitus sæpe miserabiles cernuntur: splendida coniugia, quæ nonnunquam funditus domos euerunt. Sunt tamen quedam bona, quibus homo male uti non potest, quæ, s. malum euentum habere non possunt. Hæc autem sunt, quibus beatificamur, & quibus beatitudinem meremur, quæ quidem sancti orando absolute petunt, s. illud 79. Ostende faciem tuam, & salui erimus. Et iterum 118. Deduc me in semitam mandatorum tuorum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod licet homo ex se scire non possit quid orare debeat. Spiritus tñ, ut

A ibidem dicitur, in hoc adiunat infirmitatē nostram, quod inspirando nobis sancta desideria recte postulare nos facit. Vnde Dominus dicit Io. 4. quod ueros adoratores, adorare oportet in spiritu, & ueritate.

AD SECUNDUM dicendum, quod cum orando petimus aliqua, quæ pertinent ad nostram salutem, conformamus uoluntatem nostram uoluntati Dei, de qua dicitur 1. ad Timoth. 2. quod uult omnes homines saluos fieri.

AD TERTIUM dicendū, quod sicut bona Deus nos inuitat, quod ad ea non passibus corporis, sed piis desideriis, & deuotis orationibus accedamus.

ARTICVLVS VI.

Vtrum homo debeat temporalia petere a Deo orando.

AD SEPTIMUM sic proceditur. Videtur, quod homo non debeat temporalia petere a Deo orando. Quia. n. orando petimus, querimus: sed temporalia non debemus querere, dicitur. n. Matth. 6. Primum querite regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc omnia adiucentur uobis, s. temporalia, quæ non querenda dicit, sed adiucentia que sitis. ergo temporalia non sunt in oratione a Deo petenda.

¶ 2 Præt. Nullus petit nisi ea, de quibus est sollicitus: sed de temporalibus sollicitudinem habere non possumus, secundum quod dicitur Matth. 6. Nolite solliciti esse anima uestræ quid manducetis, ergo temporalia petere non debemus orando.

¶ 3 Præt. Per orationem nostram mens debet eleuari in Deum: sed petendo temporalia descendit ad ea, quæ infra se sunt, contra id, quod Apost. dicebat 2. ad Cor. 4. Non contemplantibus nobis quæ uidentur, sed que non uidentur. Quæ enim uidentur, temporalia sunt: quæ autem non uidentur, eterna. ergo non debet homo temporalia in oratione a Deo petere.

¶ 4 Præt. Homo non debet petere a Deo, nisi bona, & utilia: sed quandoque temporalia habita sunt nouicia non solum spiritualiter, sed etiã temporaliter. ergo non sunt in oratione a Deo petenda.

SED CONTRA est, quod dicitur Prouer. 30. Tribue tantum uictui meo necessaria.

RESPON. Dicendū, quod sicut Aug. dicit ad Probā, de orando Deum. Hoc licet orare, quod licet desiderare: Temporalia autem licet desiderare, non quidē principaliter, ut in eis finem cōstituamus, sed sicut quedā adminicula, quibus adiunamur ad tendēdum in beatitudinem, inquā tum. s. per ea uita corporalis fit stentatur, & inquantū nobis organice deseruiunt ad actus uirtutum. Vt etiam Philosoph. dicit in 1. Ethic. & ideo pro temporalibus licet orare. Et hoc est, quod Aug. dicit ad Probam, quod sufficientiam uitæ non indeceter uult, quisquis eam uult, & non amplius: quæ quidem non appetitur propter seipsam, sed propter salutem corporis, & congruentem habitum personæ hominis, ut non sit inconueniens eis, cum quibus uiuendum est. Ista ergo cum habentur, ut teneantur, cum non habentur, ut habeantur, orandum est.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod temporalia non sunt querenda principaliter, sed secundario. Vnde Aug. dicit in lib. de serm. do. in monte. Cum dixit illud, primo querendum est, s. regnum Dei, significauit, quia hoc. s. temporale bonum posterius querendum est, non tempore, sed dignitate: illud tamquam bonum nostrum, hoc tamquam necessarium nostrum.

AD II. dicendum, quod non quælibet sollicitudo rerum temporalium est prohibita: sed superflua, & Secunda Secundæ S. Thomæ. BB 3 inor-

4. di. 15. q. 4. art. 5. q. 2.

Epist. 121. c. 12. Et c. 4. & 5. to. 2.

1. 1. Eth. ca. 8. ad fin. to. mo 5. Epist. 121. c. 6. circa med. tomo 2.

1. 2. cap. 24. paulo a pri cip. tom. 4.